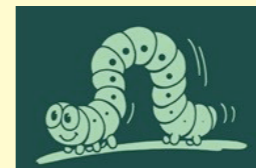

Izdal: Medobčinski urad za varstvo okolja in ohranjanje narave
Besedilo: Hedvika Jenčič, Timotej Mišič, Živa Bobič Červek
Slike: Samo Jenčič, Ivo Božič, Marta Jakopič, Rudi Verovnik, Primož Presetnik, Branka Trčak, Timotej Mišič, Iz zasebne domoznanske zbirke Primoža Premzla, Boštjan Keršbaumer / www.visitmaribor.si
Zemljevid: Timotej Mišič
Oblikovanje in tisk: Demago d.o.o.
Naklada: 2000 izvodov
 November 2019
Več informacij: www.maribor.si/okolje

Organizirano vodstvo po dogovoru:
 Podravsko gozdarsko društvo (ZGS OE Maribor)
Kontakt:
 tel.: 02/234 16 15
 e-pošta: oemaribor@zgs.si

Naravoslovna pot PIRAMIDA – KALVARIJA

Iz starega mestnega jedra Maribora se skozi Mestni park lahko odpravimo po naravoslovni učni poti na tri griče, ki na severu obdajajo mesto: Piramido, Mestni vrh in Kalvarijo. Na južnih pobočjih so porasli z vinogradi, na severnih, hladnih pobočjih pa jih porašča gozd. Na razglednih točkah se odpirajo lepi pogledi na mesto in okolico.

ZANIMIVOSTI:

- ◆ Na griču Piramida si lahko ogledamo ruševine nekdanjega gradu Marchburch (Gornji Maribor), prvič omenjenega že leta 1164.
- ◆ Ali ste vedeli, da je grič Piramida dobil ime zato, ker so iz ostankov materiala porušenega gradu konec 18. stoletja postavili kamnito piramido?
- ◆ Prva omemba vinogradov na Piramidi je iz leta 1243.
- ◆ Cerkev Sv. Barbare na vrhu griča Kalvarija so v zahvalo pred kugo rešeni Mariborčani postavili v drugi polovici 17. stoletja.
- ◆ Ali ste vedeli, da ime Kalvarija izvira iz križevega pota, ki vodi nanj?
- ◆ Razgledišče Pri sedmih hrastih je bilo že pred sto leti priljubljena izletniška točka meščanov, kar dokazujejo stare razglednice in fotografije.
- ◆ Vsem poznano ime Trije ribniki nas malo zavede, saj je ribnikov v Mestnem parku in na njegovem širšem območju v resnici pet.

PREDSTAVITEV TOČK NA NARAVOSLOVNI POTI

SUHI ZID – GRADBENIŠTVO, VINOGRADNIŠTVO IN NARAVA Z ROKO V ROKI Gradnja suhega zidu zahteva zidarsko spretnost, ki jo danes obvlada le še redkateri mojster. Suhi zid živi in se giblje s terenom. Za vinsko trto je posebej koristen jeseni, ko ob večerih oddaja svojo toploto. Suhi zid je življenjski prostor številnim vrstam plazilcev. V okolici Mestnega parka jih najdemo 6 vrst.

VINORODNA LEGA PIRAMIDA Južno pobočje Piramide predstavlja najiminentnejšo lego mariborskih vinogradov in simbolizira za naš prostor že dolga stoletja značilno povezavo mesta z vinogradniško in vinarsko dejavnostjo.

V VIHARIJH SE HRASTI KORENIN ZAVEDO Za Slovenske gorice so značilni hrastovi gozdovi. Mogočna drevesa ob robu gozda so hrasti – gradni.

ŽIVLJENJSKA POVEZANOST Od 300 vrst metuljev, živčih na širšem območju Mestnega parka, je 6 vrst varovanih z evropsko zakonodajo. Mednje sodi tudi metulj petelinček, katerega obstoj je odvisen od ene same rastlinske vrste, navadnega podraščca.

Vinogradi na Piramidi

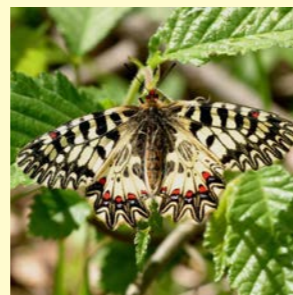
PANTA REI – VSE TEČE, VSE SE SPREMINJA Nič ni večno. Travniki se spreminjajo v grmišča, grmišča v gozdove. Tudi pobočja se spreminjajo. Premikajo se, izredno počasi, človeškim očem neopazno.

PRA – PREBIVALEC NAŠE KRAJINE IN SOPOTNIK NAŠEGA ŽIVLJENJA Gozd nam daje kisik, čisti zrak, zbira in zadržuje vodo, preprečuje plazove, ohranja naravno rodovitnost in blagodejno vpliva na naše počutje.

SKRITI V GOZDU V gozdu živijo številne živali. Bivajo v vseh plasteh gozda, od tal do krošenj. Med njimi je mnogo zaščitenih vrst, kot npr. rogač.

ALI LAHKO DREVO ZBOLI? Kostanjev rak je nevarna glivična bolezen, ki je uničila veliko kostanjevih dreves. Pojavi se na mestih, kjer je bilo drevo ranjeno.

GREMO PO GOBE Gobe so nepogrešljiv sestavni del vsakega gozda. Nabirajmo le tiste, ki jih dobro poznamo in ki jih nameravamo uporabiti.

Petelinček
(*Zerynthia polyxena*)

Rogač
(*Lucanus cervus*)

Črna trobenta
(*Craterellus cornucopioides*)

Klica bukve
(*Fagus sylvatica*)

ŽIVIJO DVOJNO ŽIVLJENJE Z vode na kopno in spet nazaj. Na širšem območju Mestnega parka živi 8 vrst dvoživk, to je skoraj polovica vseh vrst dvoživk, ki živijo v Sloveniji. Vse vrste so zaščitene.

MOJSTRI EHOLOKACIJE Na območju Mestnega parka z okolico je bilo evidentiranih 10 vrst netopirjev. Najpogosteje se prehranjujejo nad ribniki, nad drevesi v parku ali pa nad svetilkami na promenadi.

ŽIVLJENJE GOZDA – IZ MALEGA RASTE VELIKO Ob poti lahko opazimo, da so v gozdu, zaradi poseka starih dreves, nastale večje jase, ki jih je začelo zaraščati mlado drevje. Gozd se je začel pomlajevati po naravni poti.

TOPEL OBJEM Ob stiku gozda in kmetijskih površin nastane gozdni rob, ki objema celoten gozd in ga varuje. Gradijo ga robna drevesa, ki so na zunanjo stran močno vejnata, grmovnice, zelišča in trajnice.

TESALCI DUPEL Gozdovi z visokim deležem starih dreves so primeren življenjski prostor za duplarje. Na širšem območju Mestnega parka živi 99 vrst ptic, od tega več vrst duplarjev.

GOZD NA KALVARIJI – NEKOČ IN DANES Po podatkih Franciscejskega katastra iz leta 1824 je bilo na območju Kalvarije za približno 5 ha manj gozdov kot danes.

RAZGLEDIŠČE PRI SEDMIH HRASTIH Med letoma 1894 in 1896 so Mestnemu parku priključili območje gozda na severnem in vzhodnem pobočju Kalvarije, kjer so uredili gaj Pri sedmih hrastih.

CERKEV IN SKALA NA KALVARIJI Cerkev na Kalvariji stoji na veliki konglomeratni skali. Kamnine, ki gradijo skalo, so nastale v srednjem miocenu, geološkem obdobju pred 16 milijoni let. Gre za zaporedje slabo vezanih konglomeratov, ki se menjujejo s plastmi peščenjakov in meljevcev.

KAČE KALVARIJE Od marca do oktobra lahko srečamo belouško, navadnega goža, modrasa in smokuljo. Srečanju s kačami se lahko ognemo, če hodimo s tršimi koraki in po preglednih poteh. Kače zelo dobro zaznavajo vibracije tal.

NARAVI PRIJAZNO OSVETLJEVANJE CERKVA Značilnosti okolju in nočnim živalim prijaznih reflektorjev za osvetljevanje kulturnih spomenikov so, da imajo posebne zaslonke, prilagojene obliki stavbe, ki zmanjšajo svetlobno onesnaženje in porabljajo manj energije.

Razgledišče Pri sedmih hrastih